Ankenævnet for Forsikring

Den 16. august 2017 blev i sag nr. 90364:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har retshjælpsforsikring i Tryg Forsikring A/S. Han klager over selskabets afslag på at yde tilsagn om retshjælpsdækning til en sag vedrørende hans barns bopæl.

Selskabet har anført, at tvister om bopælssager er undtaget i forsikringsbetingelserne, og at selskabets praksis med at yde dækning til bopælssager er ophørt.

Klagerens advokat har i klage af 11/1 2017 til nævnet blandt andet anført:

> "Som advokat for [klageren] retter jeg henvendelse til Ankenævnet for Forsikring efter Trygs afvisning af 30. november 2016 til retshjælpsdækning til min klient om bopælssag.
>
> Trygs afvisning af 30. november 2016 vedlægges, som sagens bilag 1.
>
> På vegne min klient klagede jeg den 9. december 2016 til Tryg. Denne klage vedlægges, som sagens bilag 2.
>
> Tryg behandlede ikke min klage, men fastholdte deres afvisning i e-mail af 20. december 2016. Denne e-mail vedlægges som sagens bilag 3.
>
> Jeg klagede på ny den 21. december 2016. Denne klage vedlægges som sagens bilag 4. Denne henvendelse er ikke besvaret af Tryg.
>
> Som bilag 5 fremlægges forsikringsvilkår for Rethjælpsforsikring.
>
> Problemstillingen i sagen er kort fortalt, at Tryg i deres afvisning henviser til to Ankenævnsafgørelser, der netop vedrører to selskaber, som ikke har ydet retshjælpsdækning til sager om børns bopæl. Det er imidlertid ikke tilfældet med Tryg.

Tryg har, som også anerkendt af Tryg selv, haft en fast praksis om at bekræfte retshjælpsdækning til retssager vedrørende børns bopæl. Men af en eller ukendt grund har Tryg fra 1. oktober 2016 valgt at ændre praksis, således anmeldelser efter dette tidspunkt afslås.

Trygs afvisning giver anledning til en række problemstillinger, som Tryg ikke har forholdt sig til.

1. Tryg henviser til vilkårenes pkt. 5.3. Hvis man læser vilkårene fremgår det, at tvister om separation, skilsmisse, forældremyndighed, samvær og underholdspligt ikke er dækket. Der står ikke 'm.m.' i vilkårene. Udgangspunktet er, at opremsningen i vilkårenes pkt. 5.3 er udtømmende. Da børns bopælssager ikke er nævnt vil sager om børns bopæl således være omfattet af retshjælpsdækningen.

2. Tryg skriver, at Tryg 'kulancemæssigt' har bekræftet retshjælpsdækning til sager om børn bopæl forud for 1. oktober 2016. Det er helt nyt, at der skulle være tale om, at Tryg forud for den 1. oktober 2016 har bekræftet retshjælpsdækning 'kulancemæssigt'. Tryg har ved dækningstilsagn tidligere intet oplyst om, at der skulle være tale om 'kulancemæssig' dækning. Tryg har således også selv forud for den 1. oktober 2016 haft en opfattelse af, at sager om børns bopæl ikke var omfattet af undtagelsen i vilkårenes pkt. 5.3, jf. ovenfor pkt. 1.

3. Tryg har ikke ændret i vilkårene for retshjælpsdækningen, hvorfor det kan undre, at Tryg pludselig uden varsel e.lign. ændrer opfattelse af forståelsen af en ellers klar undtagelsesbestemmelse i vilkårene. Tryg har således ikke foretaget nogen former for varsling e.lign. af Trygs kunder om, at der fra 1. oktober 2016 ændres i vilkårene, således sager om børns bopæl nu også undtages fra dækning.

Samlet set må Trygs afvisning af retshjælp til børns bopælssager være en misforståelse. Afvisningen savner i hvert fald hjemmel i vilkårene, som vilkårene er formuleret nu, og som Tryg selv tidligere har forstået og anvendt vilkårene."

Selskabet har i brev af 23/2 2017 til nævnet blandt andet anført:

"**Vores bemærkninger til sagen**
Dækningsundtagelsen - forsikringsbetingelsernes pkt. 5.3
Ved brev af 9. november 2016 modtog vi en ansøgning om retshjælp til en retssag om bopælsretten til vores kundes børn.

Vi afviste dækning heraf, idet det er vores vurdering, at tvister om børns bopæl er undtaget dækning i henhold til forsikringsbetingelsernes pkt. 5.3. Vores vurdering understøttes af ankenævnspraksis, jf. AK 82.121 og AK 76.413.

Ved AK 82.121 fandt Ankenævnet, at bopælsspørgsmålet var undtaget dækning I henhold til den gengivne dækningsundtagelse. Sagen omhandlede netop spørgsmålet om, hvorvidt en tvist om børnenes bopæl havde en sådan tilknytning til *'tvister om separation, skilsmisse, forældremyndighed, samkvemsret og underholdspligt'*, at bopælsspørgsmålet var undtaget retshjælpsdækning.

Tilsvarende gør sig gældende i AK 76.413, hvor nævnet også kom frem til, at spørgsmålet om bopæl var omfattet af undtagelsesbestemmelsen.

Det er vores kundes advokats opfattelse, at pkt. 5.3 er udtømmende, idet der ikke står 'm.m' i vilkårene, og at bopælsspørgsmålet dermed ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen pkt. 5.3. Det skal hertil bemærkes, at 'm.m' ej heller fremgik af selskabernes vilkår i AK 82.121 og AK 76.413.

Ankenævnet for Forsikring har således vurderet, at bopælssager er indeholdt i dækningsundtagelsen ved *'tvister om separation, skilsmisse, forældremyndighed, samkvemsret og underholdspligt'*, selvom der ikke står 'm.m'.

Den juridiske praksis understøttes af notat af … af 28. oktober 2013, hvor konklusionen er, *'at en bopælssag er en underafdeling eller en mindre del af en tvist om forældremyndighedens placering og som sådan direkte omfattet af den nævnte undtagelse, der blandt andet indeholder ordet 'samkvemsret' '*.

… lægger vægt på, *'at det ikke siden Retshjælpsforsikringernes tilblivelse den 1. januar 1970 har været meningen at dække disse familieretslige sager og at den omstændighed, at en særlig type af disse får en særlig betegnelse ændrer ikke ved dette'*.

… tilråder samtidig, at *'ordet ikke skrives ind i vilkårene ud fra den betragtning, at disse tilfælde aldrig har været dækket. Ved en større revision af vilkårene, kan man dog vurdere, om man skal rette i teksten eventuelt ved en ordforklaring'*.

Spørgsmålet om dækning af bopælssager blev således drøftet i forbindelse med revision af forsikringsbetingelserne, som trådte i kraft pr. 1. januar 2016. Her blev man enige om, at formuleringen i pkt. 5.3 skulle forblive uændret således det kunne stå forsikringsselskaberne frit, om de ville følge den juridiske praksis eller den administrative praksis.

Trygs tidligere praksis
Det er korrekt, at vi tidligere har anerkendt retshjælpsdækning til bopælssager. Henset til praksis fra Ankenævnet for Forsikring ændrede vi dog vores praksis pr. 1. oktober 2016, hvorefter ansøgninger om retshjælpsdækning til bopælssager blev afvist retshjælpsdækning.

Der er ikke sket varsling af den ændrede praksis til kunderne, idet der ikke er sket en ændring af forsikringsaftalen, herunder en ændring af aftalens vilkår (forsikringsbetingelserne). Vores praksisændring bevirker således ikke, at der er tale om en ny aftale, som skal accepteres af kunden, jf. Bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder § 28.

Vi har imidlertid for god ordens skyld informeret Danske Familieretsadvokater om vores ændring af praksis.

Vi har forståelse for, at vores kunder, som tidligere har fået retshjælpsdækning til en bopælssag, kan have en forventning om, at retshjælpsforsikringen dækker bopælssager. I relation til kunder, som ikke tidligere har fået retshjælpsdækning til en bopælssag, finder vi imidlertid ikke, at der kan være en sådan forventning, idet kunden reelt er indtegnet på vilkår, hvor bopælsspørgsmålet er undtaget dækning."

I brev af 17/3 2017 til nævnet har klagerens advokat blandt andet bemærket:

"Selskabet henviser i sit brev til to Ankenævnsafgørelser fra henholdsvis 2009 og 2012, ligesom selskabet henviser til et notat fra 2013.

Selskabet anerkender endvidere i sit svar, at selskabet har haft en fast praksis om at anerkende retshjælpsdækning til bopælssager.

Selskabet har således selv fortolket vilkårene således, at bopælssager ikke var undtaget i bestemmelsen i pkt. 5.3. Selskabet angiver, at selskabet på baggrund af Ankenævnspraksis fra 2009 og 2012 først fra 1. oktober 2016 ændrede forståelsen af undtagelsesbestemmelsen i pkt. 5.3, således selskabet nu foretog en udvidet fortolkning af undtagelsesbestemmelsen.

Det fastholdes, at pkt. 5.3. er udtømmende, og det fastholdes, at det er sådan, selskabet hidtil og helt frem til 1. oktober 2016 har fortolket og behandlet sager om denne undtagelse.

Selskabet har ikke nærmere dokumenteret selskabets påstand om, at undtagelsesbestemmelsen i pkt. 5.3. ikke er udtømmende. Der er alene henvist til et notat, hvoraf det anbefales, at der ved en revision af vilkårene netop præciseres, hvilket type sager, der er undtaget efter vilkårenes pkt. 5.3.

Det fastholdes, at selskabets afvisning savner hjemmel i vilkårene, ligesom selskabets egen fortolkning af bestemmelsen helt frem til 1. oktober 2016 har været, at bestemmelsen ikke undtog bopælssager."

Af selskabets brev af 26/4 2017 til nævnet fremgår blandt andet:

"Vores kundes advokat fastholder at pkt. 5.3 er udtømmende. Vi skal her henvise til vores tidligere skrivelse hvoraf det fremgår, at det er dokumenteret via Ankenævnspraksis, at pkt. 5.3 ikke er udtømmende.

Vi skal for god ordens skyld oplyse, at vi informerede Danske Familieretsadvokater om vores ændring af praksis ved brev af 9. september 2016 og således 3 uger før, vi ændrede vores praksis. Brevet til Danske Familieretsadvokater vedlægges."

Ved mail af 9/9 2016 sendte selskabet information til Danske Familieadvokater om praksisændring i sager vedrørende børns bopæl. Af informationsbrevet fremgår blandt andet:

"Tryg har igennem de seneste par år oplevet en stigning i antallet af bopælssager anmeldt på Retshjælpsforsikringen, dvs. retssager om børnenes bopæl i forbindelse med eller efter en skilsmisse. Denne tvisttype udgør nu op imod 10 % af alle skader på de private retshjælpsforsikringer i Tryg.

Tryg har igennem en årrække haft en kulancebaseret praksis, hvorefter disse tvister er blevet dækket på retshjælpsforsikringen, herunder meget ofte i to retsinstanser. Retshjælpsvilkårene for privatkunder er på dette punkt formuleret ens hos alle selskaber, og det er fast praksis ved Ankenævnet for Forsikring, at bopælssagerne i henhold til disse vilkår er undtaget dækning. Den ændring af skadepraksis som Tryg nu foretager, bringer således Tryg på linje med entydig praksis fra Ankenævnet for Forsikring.
…

Praksisændringen træder i kraft fra og med den 1. oktober 2016, således at anmeldelser i bopælssager modtaget efter dette tidspunkt, ikke er dækkede på retshjælpsforsikringen."

I forsikringsbetingelserne hedder det blandt andet:

"**5. Hvilke tvister er ikke dækket**

Følgende tvister er ikke omfattet af retshjælpsdækningen:
…
5.3 Tvister om separation, skilsmisse, forældremyndighed, samvær og underholdspligt
Forsikringen dækker dog denne type tvister, hvis der er tale om:
a) Tvister i anden instans, hvor sikrede har fået helt eller delvist medhold i første instans
b) Tvister, som føres ved udenlandsk domstol"

Nævnet udtaler:

Klageren ønsker, at selskabet skal dække omkostningerne forbundet med en retssag vedrørende hans barns bopæl.

Selskabet har afvist dækning med henvisning til forsikringsbetingelsernes punkt 5.3 vedrørende sager om blandt andet forældremyndighed og samvær. Selskabet har henvist til nævnets kendelser 76413 og 82121.

Det fremgår af sagen, at selskabet tidligere har ydet dækning til sager vedrørende spørgsmål om børns bopæl, men at selskabet pr. 1/10 2016 ændrede praksis. Det fremgår et informationsbrev sendt til Danske Familieadvokater den 9/9 2016, at selskabet i en årrække havde haft en kulancebaseret praksis om at yde dækning til bopælssager, men at selskabet bringer sin praksis på linje med nævnets.

Nævnet lægger til grund, at selskabet ikke i øvrigt har oplyst sine kunder om ændringen af praksis vedrørende dækning til bopælssagerne ved fremsendelse af eksempelvis varslingsbreve. Selskabet har afvist, at der er sket en ændring af kundernes forsikringsaftale, således at varsling var påkrævet, jf. bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder § 28.

Klagerens advokat har anført, at selskabet ikke ved tidligere dækningstilsagn har oplyst, at der har været tale om kulancemæssig dækning.

I overensstemmelse med nævnets praksis blandt andet i kendelse 82121 og 76413 finder nævnet ikke grundlag for at kritisere selskabets afgørelse. Nævnet har lagt vægt på, at bopælssager har en sådan tilknytning til og sammenhæng med spørgsmål om forældremyndighed og samvær, at de må anses for at være omfattet af undtagelsen i forsikringsbetingelserne, og på oplysningerne om forudsætningerne vedrørende dækning i familieretlige sager.

Selv om nævnet må lægge til grund, at selskabet har haft en årelang praksis med at yde retshjælpsdækning til sager vedrørende bopæl, finder nævnet, at selskabet ikke er afskåret fra fremadrettet at ændre denne praksis, således at denne følger nævnets praksis på området. Nævnet finder videre, at selskabets praksisændring ikke kan anses for at være en ændring af forsikringsaftalen, som medfører en pligt til at varsle kunderne, jf. bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels